

Jindřich Zdík

Iva Adámková – Dalibor Havel

Zdíkovy poutě do Jeruzaléma

- 1123 první cesta
- 1137-1138 druhá zásadnější cesta

pobyt v regulované kapitule
patriarchova katedrálního chrámu
Božího hrobu (řehole sv. Augustina)

1. Ohlasy z cesty: **relikvie**

- Částička ze **sv. Kříže**; v inventáři pokladnice dómu v Olomouci (autentika; opis inventáře z roku 1413)
- dar jeruzalémského patriarchy Villalina, jenž kříž nosil v procesích
- *Crux parva* (jeden ze 7; pozlacený, se stříbrnou pozlacenou nožkou s gemami) vložená část (jedna ze čtyř částí sv. Kříže) největší načernalá přinesená Zdíkem

Sv. Kříž v Olomouci

- co se dělo mezi lety 1138 a 1413 (zápis v inventáři)?
- liturgická úcta prokazovaná v Olomouci (její tradice, pokračování ve 13.-15. stol.?)
- svědectví kalendárií olomoucké provenience; Olomoucký kolektář (dříve Horologium olomoucké: kalendář, breviář, denní orace) votivní oficia ?

2. Nový řád svěcení kněžstva po jeruzalémském vzoru v Olomouci

- Zdík přináší své zkušenosti z Jeruzaléma do Olomouce – přenos biskupského stolce od sv. Petra k nově budovanému chrámu sv. Václava, zřízení kapituly o 12 členech

ORDO QUALITER IN IHEROSOLIMITANA ECCLESIA ET IN NOSTRA ET IN ALIIS
QUAM PLURIBUS SACRI ORDINES FIUNT

*....Investigantes qualiter **decentius ac competentius** divinum officium peragatur, quem in sacrorum ordinum celebratione usum habere a Iherosolimitana ecclesisa consueverimus...*

Ordo

- Stal se skutečně členem řádu kanovník Božího hrobu?
- Nebo pouze přijal řeholi sv. Augustina (Novotný)
- Nakolik svěcení vychází z jeruzalémských zvyklostí a neguje/navazuje na domácí podmínky?

3. Fundace Strahov 1143-1144

- V zakl. listině uvádí důvod odjezdu do Jeruzaléma (touha spatřit sv. místa, modlit se na místě, kde pobýval Ježíš)
- Snaha stát se lepším křesťanem (*...sub regula beati patris Augustini in habitu religionis deo servire contenderem...*)
- Údaj o životě v komunitě
- **Stylistika** – přímý odkaz na Jeronýma (tentýž citát i v traktátu R. Fretella)

4. Rorgo Fretellus († 1154) *Descriptio de locis sanctis*

- Arcijáhen, později děkan při kostele PM v Nazaretu, kanovník u Božího hrobu v Jeruzalémě
- Dvě recenze textu
- 1137 se seznámil se Zdíkem, text Zdíkově dedikoval
- Aluze na Jeronýmův list Paulinovi (*non Iherosolimis fuisse, sed Iherosolimis bene vixisse laudabile est*); citace z Jeronýmových textů

Fretellus

- *...rozvažuj o svatém Jeruzalémě a přemítej o sv. Sionu, který nám alegoricky zpodobňuje nebeský ráj...*
- Vliv na Zdíkovy snahy o „biblickou topografii“ přenesenou do Čech?
- Fretellus představuje *devotional geography of the Holy Land*
- není to popis míst v jeho době, ale **biblický popis**
- Jeruzalém je zachycen pouze v 18 ze 77 kapitol

Jeruzalémské ohlasy

- **Přímé:** *relikvie*; Zdík posílá dary do Jeruzaléma
- Ol kapitula – *řád svěcení* (jeruzalémský vzor)
- Nově organizovaná *kapitula* v Olomouci u sv. Václava
- *Dedikace* Fretellova spisu Zdíkovi
- „*stylistické*“ ozvuky (Jeroným)
- Liturgická úcta prokazovaná relikvii
- Zdíkova „paměť“ v Olomouci (kapitula)
- Stylistická inspirace (Jeroným – Fretellus – Zdík)
- Biblická topografie v Čechách (Olomouc – symbolický střed, Strahov – Sion; Litomyšl – Mons Oliveti...)